

Despre opera literara Tara de dincolo de negura de Mihail Sadoveanu

Natura este prezenta in toate momentele insemnate ale evocarii sadoveniene: in istorie - ea vede, aude, simte, traieste si inregistreaza, o natura "istorizanta" (Mihai Ralea); insoteste omul in zbuciumul tineretii sale, sau mai tarziu, in amintirile lui, ea nu-l paraseste niciodata.

Padurea, muntele, balta sunt locuri de liniste si reflectie, de ocrotire a sufletului omenesc de violenta existentei, oaza a echilibrului si a libertatii depline. Orice simtire a inimii se proiecteaza in natura, natura devine stare sufleteasca. Sadoveanu canta toata materia: apa, aerul, lutul in metamorfozele lor (G. Calinescu).

Cateva scrieri aduc o lume ineputabila a naturii, infinita prin diversitatea ei, alcatuind secvente importante ale peisajului nostru national: Valea Frumosei, imparatia apelor, Tara de dincolo de negura.

Aparuta in 1926, Tara de dincolo de negura prezinta lumea mirifica, primitiva si poetica a Deltei.

Pornit la drum spre initiere in mestesugul vanatorii si al pescuitului, autorul ne introduce intr-o alta viata, o lume desprinsa parca de realitate, misterioasa, inedita, splendida si tulburatoare.

Scriitorul simte mereu chemarea spre rosturile oamenilor de demult, spre treptele vechi ale civilizatiei noastre. Toate i se par "izvorate din vesnicie", viata urmandu-si cursul ei neintrerupt. Mii de pasari si de animale, ganganii fara numar vietuiesc aici din vechime.

Planul real al initierii in mestesugul vanatorii si al pescuitului se impleteste cu cel de vis sau de basm, care iradiaza din povestirile pe care le deapana vanatori sau pescari barbosi, ce vorbesc de vulpi, lupi, iepuri, de pesti uriasi.

Oamenii au patima istorisirii si scriitorul ii indeamna sa-si dezlege sufletul si limba. Cititorul sta mereu sub vraja misterului, a incertitudinii daca intamplarile sunt aievea sau plasmui, simple nascociri.

Chiar prietenul scriitorului nu-si mai aduce aminte de mos Procor si de alte "umbre ciudate" ce-au trecut prin viata lor, de "minunile" acelei calatorii in Delta.

Pescarii, vanatorii, de regula batrani, traitori ramasi credinciosi ai acestor taramuri, sunt mari mesteri in aceste indeletniciri stravechi. Ei cunosc drumurile prielnice, ce nu se dezvaluie unui neinitiat, dar mai ales stapanesc tainele firii cu vietuitoarele ei cu tot. Ei se confunda cu peisajul in care traiesc, duc o viata aspra, primejdioasa, intr-o natura mirifica, de basm, si primitiva. Baietasul asculta invataturile in "clipe de taina si de ucenicie", traind intr-o lume noua, necunoscuta, unde

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

cunoaste libertatea deplina, pentru ca "legile disparusera".

lesit cu pusca intaia oara in luncile Siretului, simte cum un fior necontenit "tremura in toata fiinta lui". si aici, ca si in Hanu-Ancutei, dar in alt cadru, oamenii au placerea vorbei, a povestirii.

Mos Procor (daca va fi existat intr-adevar) povesteste o intamplare traita demult, in tinerele, cand a fost oblojit si cusut cu piele cruda si sangerata de la doi berbeci, si scriitorul remarca: omul, in acele meleaguri, traieste pe socoteala lui, ca si mistretul, ca si lupul. El spune despre fapte petrecute in Plavia lui Caliniuc, cazac de neam, bun vanator, care stia sa cheme lupii urland intr-o oala. si aceasta intamplare are semnele fantasticului: apar lupii, mai mult de douazeci, si lui mos Procor "i se face parul maciuca; dihaniile jucau in luna de la stog la salcie, ca niste demoni".

Ne aflam intr-un peisaj in care ideile de timp si spatiu se confunda; Lumea reala se simte din ce in ce mai departe; Omul aflat aici traieste clipa intens. Scriitorul se intoarce in timp, pe urmele unei civilizatii stravechi, in care vanatorii, pescarii se dovedesc cunoscatori temeinici ai semnelor naturii, ai stihilor, ai stelelor, ai padurii, ai baltii. Ei cunosc secretele naturii, rosturile ei mostenite din vechime, peste epoci.

Istorisirile introduse, care vin din amintiri, comunica o stare sufleteasca inconfundabila, proprie lui Sadoveanu, de melancolie, "dulce mahnire" izvorata din intelegerea trecerii timpului, a curgerii lui eterne in raport cu fiinta trecatoare a omului. Paginile res-pira poezia departarilor si a singuratatilor, uimirea in fata miracolului naturii. Este o carte preponderent lirica.

Mihail Sadoveanu este poetul naturii in stare primara, al elementelor, al vietii primordiale. Balta e surprinsa cu singuratatea si farmecul ei inedit; garle mocirloase, putreziciuni organice din care se nasc alte vietii; pasari de toate neamurile, fel de fel de soiuri de rate, mititele, cat pumnul, mari ca cele de ograda, albe, cu mot in crestet si cu aripi incrucisate pe coada, toate neamurile de rate vin si vietuiesc in balta; invazia pestilor sub "alicele" ploii, acumularea pasarilor care se strivesc unele pe altele ca sardelele, huind ca o mare furtunoasa; natura este evocata cu ochii savantului, care cunoaste un numar important de specii.

Scriitorul simte framantarea si prefacerea continua a materiei, pulsatia vietii profunde, miscarea perpetua, dar si linistea, ceasul neclintirii cand "vasla avea un sopot moale" in laturea luntrii, iar marmura baltii "tresarea infiorandu-se pana la trestii".

Scriitorul e un pictor al luminii si umbrelor, dar mai ales recepteaza o mare diversitate sonora: "Fita (cateaua) dadea glas tah! tah! subtire ca dintr-o muzicuta, cardul de rate vajaie prin vazduh, nagatii se ridica din smarcuri si falfaie rar, mieunand prelung; graurii fluierau in gusa, prelung, se chemau haiduceste; un broscoi carai, pitulicea tarai, dar mai ales glasul vantului si al apelor au o mare varietate de nuante sonore. Ratele schimba intre, ele carcaituri si fluieraturi moi; rata are macaituri aspre, ratoiul cu huruit moale si vibratii rare". Natura e umanizata: gastele se veselesc ca vine primavara, graiesc mult, fac sindrofii "ele intre ele, povestesc, ce-au vazut".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Sadoveanu e atent la schimbarile peisajului, exprimand mai ales senzatiile ce i le da natura, al carei farmec il percepe acut, in care realul si irealul se intrepatrund: farmecul acela parea al unei "iluzii".

O lume nestiuta uimeste si infioara in balti: e miracolul vietii insesi in necontenita ei prefacere.

In apele Jijiei, aproape de varsarea in Prut, intalnim o natura luxurianta: crini albi si nuferi galbeni, plante marunte gramadite ca o pasla unele in altele, care cresc si mor neistovit in luci..., draperii de liane, salcii, trestii.

O stransa osmoza intre om si natura domneste in aceste locuri singuratice, salbatice. "Oamenii cunosc tainele firii, vorbesc cu vietuitoarele, o relatie familiara, intima si profunda s-a statornicit din vremuri imemoriale.

Eugen Lovinescu observa ca literatura lui Sadoveanu e "cea mai inalta expresie a instinctului de salbaticie".

In Muntii Calimanului, in zonele Retezatului si ale Ceahlaului, intre paduri mari si rasunatoare, Sadoveanu traieste sentimentul sublimului, infiorarea si mirajul peisajului: "Era ceva in afara de viata si de lunie".

In raport cu maretia naturii vesnice, Sadoveanu are sentimentul singuratatii celei mari in care era "un fulg al mortii"... Totul era nesigur si iluzoriu.

Prin evocarea lirica a peisajului romanesc, a continuitatii si a permanentei noastre, a pulsatiei pamantului si a marilor miscari cosmice, Mihail Sadoveanu este un mare poet al naturii, monumental si inconfundabil.